

Vraag 1 van 7

Algemeen

Wat vindt u van het voorstel in algemene zin?

Hieronder zijn vragen over enkele specifieke onderdelen van het voorstel opgenomen. U kunt hierop reageren als u hierover uw mening wilt geven.

De Belastingdienst wil meer belastinginkomsten genereren om begrotingstekorten te dekken, vooral in zorg en onderwijs. Deze regeling lijkt gericht op snel innen en negeert alternatieve benaderingen, zoals uitgavenbeheersing en een kleinere overheid. Het gebrek aan overleg met belangenbehartigers van kleinere vastgoedbeleggers is zorgwekkend, omdat zij mogelijk niet worden vertegenwoordigd in deze besluitvorming. Deze regeling lijkt kortzichtig en heeft waarschijnlijk negatieve gevolgen voor zowel de belastingopbrengsten als de maatschappij als geheel.

Hieronder een nadere toelichting:

In algemene zin begrijp ik dat de Belastingdienst zijn financiën wil verhogen om tekorten in uitgaven in o.m. zorg en onderwijs te dekken. In algemene zin begrijp ik dat de Belastingdienst manieren zoekt om de meest draagkrachtige burgers (nog) meer te belasten dan ze al deden om toekomstige verwachte tekorten nu al te dekken. In algemene zin lees ik dat een aantal belanghebbenden (belastingdienst en niet gespecificeerde bankenvertegenwoordigers) kiezen voor de meest eenvoudige route van vermogensaanwasbelasting, zodat degenen die er geld aan verdienen (belastingdienst en financiële ketenpartners) zo min mogelijk werk aan de uitvoering van de regeling hebben. In algemene zin zie ik dat de belastingdienst meerdere malen in de regeling impliciet aangeeft geen uitvoering te kunnen geven aan de regeling zonder een veelheid van complexe uitzonderingen te maken. In algemene zin vind ik dat de reden om deze regeling in te stellen niet rechtvaardig is en geen recht doet aan het probleem dat opgelost wenst te worden. Want het probleem lijkt te zijn dat er een begrotingstekort verwacht wordt en de oplossing lijkt te zijn het heffen van meer belasting. Terwijl ook gedacht kan worden aan het beheersen van overheidsuitgaven op meerdere dossiers en/of het anders uitvoeren van beleid van de betreffende ministeries met verwachte toekomstige tekorten.

In algemene zin zie ik dat de voorgestelde regeling ondernemingsgezindte mensen in box 3 die hun geld aan het werk zetten ten gunste van de maatschappij, op een bepaald punt in hun groei gestimuleerd worden om te bewegen naar formele box 2 ondernemingen en dat passieve spaarders onterecht bevoordeeld worden. Spaarders zetten hun geld immers niet aan het werk, in tegenstelling tot actieve investeerders op de beurs en investeerders en ondernemers in kleine/beginnende (familie) en innovatieve bedrijven. De consultatie documenten, "Memorie van Toelichting - Hoofdstuk 1 tm 3" maken inzichtelijk dat ca. 8.000 (0,4%) van de 2.000.000 volwassenen met box 3 vermogen verantwoordelijk zijn voor ca. 44% van de Box 3 belastingopbrengsten en dat ca. 160.000 (8%) van de 2.000.000 volwassenen met box 3 vermogen verantwoordelijk zijn voor vrijwel de gehele resterende 66% van de box 3 belastingen. Deze regeling is dus eigenlijk van toepassing op het verhogen van belastingopbrengsten bij ca. 168.000 huishoudens met een box 3 vermogen die al

verantwoordelijk zijn voor in totaal de gehele box 3 opbrengsten. Ca. 1.832.000 (91,6%) van de 2.000.000 volwassenen met box 3 vermogen blijven min of meer buiten de regeling. Om de belastingopbrengsten hier niet te verliezen wordt gebruikt gemaakt van forfaits. Met andere woorden, er wordt een uitvoeringsapparaat opgetuigd voor een handvol ondernemende mensen die hun geld aan het werk zetten ten dienste van de Nederlandse maatschappij (want geld wordt overwegend ook weer besteed aan economie, dienstverleners en zo verder) waarbij deze mensen min of meer gedwongen worden om activiteiten en administratie in te richten die voorbij gaan aan het normale vermogensbeheer en daarmee gestimuleerd worden om na te denken over een overstap naar het formelere box 2. Ook wordt in de alternatieven afweging gewezen dat de op de lange termijn de belastingopbrengst nagenoeg gelijk blijft, en dat alleen het tijdsaspect verschuift. Wat erop duidt dat de belastingdienst neigt naar een systeem van: sneller innen. Gelijk aan bedrijven die in default verkeren waarbij snel innen en laat betalen een operationele maatregel kan zijn om liquide te blijven en faillissement te voorkomen. In tegenstelling tot het bedrijfsleven kan de overheid een operationele maatregel niet eenvoudig terugdraaien en stoppen en is het onverstandig om op deze leest een wijziging van systeem door te voeren. Mede om de reden dat de overheid zelf aangeeft dat het op lange termijn een gelijke opbrengst met zich brengt en dat het alleen maar brengt dat geld sneller geïnd kan worden door de Belastingdienst. In algemene zin kan gesteld worden dat succesvolle box 3 beleggers (de 8,4% met meer dan €57.000 aan vermogen) hebben aangetoond dat zij hun geld beter dan de overheid aan het werk kunnen zetten. Deze beleggers zouden dan ook niet gestraft moeten worden voor hun succes, maar juist gestimuleerd door de Belastingdienst om te blijven doen, en misschien wel meer te gaan doen, dan wat ze tot nog toe deden. Degenen die hun geld niet succesvol aan het werk zetten, de spaarders, zouden juist gestimuleerd moeten worden om hun geld aan het werk te zetten en het niet op te potten zoals de nieuwe regeling eigenlijk voorstelt. De oude regeling (voor overbrugging) stimuleert dat wel. Een forfait dat hoger is dan het werkelijk rendement, dwingt tot besteding of investering in de economie. Oppotten doet dat juist niet. Zie ook de 91,6% Box 3 beleggers waarbij de Belastingdienst nauwelijks iets int en die ook nauwelijks meedoen aan het stimuleren van innovatie of transformatie of voorzien in behoeften in de maatschappij.

Daarnaast zie ik een risico voor pensionado's (de verwachte 150.000 burgers) die slechts 1 woning hebben, waarbij een nieuw toeslagenschandaal met deze nieuwe regeling voorspelbaar is. In de voorbeelden voor consultatie wordt in feite een fictieve verkoop verondersteld. Deze aannames zijn nergens op gebaseerd.

Verder zie ik in de voorbeelden dat beleggers met minder dan 1 woning benadeeld worden door handhaving van het forfait i.p.v. het toepassen van de vermogenswinstbelasting. Het behoudt van het forfait heeft, zoals ik het lees, vooral tot doel het behoud van de belastingopbrengst en is niet in het voordeel van de betreffend burger. Indien de Belastingdienst echt oprecht zou zijn in hun bedoelingen dan zou ook voor deze categorie de vermogenswinstbelasting moeten gelden en niet het forfait. Wat dan in de praktijk waarschijnlijk neerkomt op teruggaven. En dat is waarschijnlijk exact wat de Belastingdienst probeert te voorkomen. Wat dan in feite een teken is dat de regeling voor overige beleggers onrechtvaardig is. Want deze groep van ca. 91,6% box 3 beleggers draagt al bijna geen

opbrengst bij en dus zou de overige 8,4% nog meer moeten betalen om te compenseren voor de verliezen.

In algemene zin zie ik dat deze regeling verkocht wordt als een verhaal dat rechtvaardigheid brengt, maar de uitwerking verhoogt echter de onrechtvaardigheid voor de 8,4% Box 3 vermogenden die al vrijwel 100% van alle belastingopbrengsten betaald. En daarnaast nemen de administratieve lasten voor alle partijen (belastingdienst, ketenpartners én beleggers) enorm toe ivm de bewaarplicht. Deze extra administratieve lasten gaan drukken op alle rendementen en dus ook op de vermogenswinstbelasting grondslag. Deze extra lasten zijn niet meegenomen in de voorbeelden en berekeningen. Het doorvoeren van deze regeling heeft naar verwachting dan ook een verlaging van de belastingopbrengsten tot gevolg en geen stabilisatie. Zowel niet op lange als korte termijn.

Deze regeling is denk ik een goed voorbeeld van 'pennywise, poundfoolish' denken. Een fout die succesvolle investeerders overwegend trachten te vermijden. De succesvollere 8,4% box 3 investeerders zijn o.b.v. de mix in de histogrammen allen lange termijn denkers. Het zou de belastingdienst sieren als zij deze investeerders in ere zou houden en niet proberen verder uit te kleden ten gunste van passieve spaarders en mensen zonder box 3 inkomen.

Alternatieven in beleid (minder uitgaven, kleinere overheid) lijken niet of nauwelijks onderzocht te zijn. Het gaat slechts ter dekking van enkele miljoenen. In de alternatieven wordt ook niet duidelijk wat de kosten-baten analyse is tussen de verhoging van de extra lasten voor de overheid (belasting voor iedereen in box 1, box 2 en box 3) versus de verwachte opbrengst. Een over de duim exercitie komt al snel dat de maatschappelijke kosten (verlies van kapitaal, innovatie kracht en economische stimulans geldbestedingen) niet opwegen tegen de maatschappelijk baten (belastingopbrengst voor onduidelijke bestedingen in o.a. de zorgsector, waar de overheid nog geen verantwoording over heeft kunnen óf willen afleggen)

Wat mij in algemene zin ook opgevallen is, is dat de ruggespraak voornamelijk heeft plaatsgevonden met de Belastingdienst, ketenpartners en belastingadviseurs. Wat ik mis is de ruggespraak van grote belangenbehartigers van kleinere particuliere vastgoedbeleggers. Van de volgens de memorie van toelichting 2.000.000 Box 3 vermogenden zijn dat naar inschatting van de Rijksoverheid toch zo'n 360.000 vastgoedbeleggers. Een aanzienlijk deel van de mensen die getroffen worden door deze nieuwe regeling. Deze worden voor de genoemde 8.000 personen ongetwijfeld behartigd door de belastingadviseurs, maar dat betekent dat de belangen van ca. 352.000 (wellicht meer) getroffen vastgoedbeleggers in box 3 mogelijk niet behartigd zijn.

Vraag 2 van 7

Beleidsmatige afwegingen

- a. Hoe staat u tegenover het voorgestelde systeem, dat een hybride karakter heeft en elementen van vermogensaanwas-, vermogenswinst-, en forfaitaire belasting omvat?
- b. Hoe verhoudt dit zich tot alternatieven zoals een volledige vermogenswinst- of vermogensaanwasbelasting, of een vermogensbelasting?
- c. Wat vindt u van de keuze voor een vermogensaanwasbelasting als primaire regeling?
- d. Welke overwegingen heeft u met betrekking tot de uitzondering voor de eerste woning in box 3 voor eigen gebruik, en welke voordelen en nadelen ziet u hierin?
- e. Het forfait voor de eerste woning in box 3 omvat het gehele rendement inclusief kosten, waaronder financieringskosten. Wat vindt u hiervan?
- f. Hoe staat u tegenover de uitzondering voor aandelen van familiebedrijven en startups?
- g. Vindt u dat de gekozen forfaits resulteren in een evenredige belastingdruk over de verschillende vermogenscategorieën? Zo ja, waarom, en zo nee, waarom niet?
- h. Wat is uw visie op het onderscheid tussen het belasten van eigen gebruik van een onroerende zaak onder het vermogenswinstregime (via een forfait) en het belasten van een verhuurde onroerende zaak (gebaseerd op werkelijke huurinkomsten minus kosten en het activeren van verbeteringen)?

2a. Daar sta ik niet positief tegenover. De voorgestelde mix is in het voordeel van de Belastingdienst, maar niet van de belastingbetaler. Wanneer een keuze gemaakt zou moeten worden, omdat er nou eenmaal belasting nodig is om onze voorzieningen instant te houden, dan zou ik zeggen: kijk eerst naar de overheidsuitgaven voordat je iets verandert. Een verandering in systeem en proces is duurder dan een verandering in strategie of operationele uitgaven keuzes. Mocht een verandering toch nodig zijn, durf dan in ieder geval te zeggen: De hoofdregel is de vermogenswinstbelasting en de uitzondering is de vermogensaanwasbelasting én forfait. Daarmee laat de Belastingdienst in ieder geval zien dat zij de burger als uitgangspunt nemen en serieus zijn in de afbouw van de overhead van de overheidsuitgaven. Op dit moment is de regeling zo ingestoken dat het past bij de massa van de box 3 beleggers en dat het het gemak dient van de belastingdienst en naar eigen zeggen de ketenpartners (banken). Met name dat laatste lijkt niet helemaal waar te zijn noch sluit dat aan bij de praktijk. De huidige insteek is dan ook vooral gebaseerd op gemak voor de overheid.

2b. Mijn belangrijkste alternatief blijft: Niet wijzigen en terugkeren naar de regeling van IB2001 zoals die tot aan de tussenregeling 2023-2026 gevoerd werd. De Belastingdienst heeft in de consultatie zelf aangetoond dat de belangen van de succesvolle box 3 beleggers

daarmee het meest gediend worden, inclusief de belangen van de belastingdienst en ketenpartners zelf (geen dure en kostbare administratieve wijzigingen nodig, voorkomen van dure en onnodige uitvoeringsrisico's).

2c. Die keuze vind ik onrechtvaardig zoals ook beschreven in het antwoord op vraag 1. De Belastingdienst constateert zelf in de consultatie welke onacceptabele risico's hiermee gepaard gaan voor de Nederlandse maatschappij. De Belastingdienst zwakt dit uitgangspunt ook zelf af voor de risicovermogensgroepen waarbij ongewenste maatschappelijke effecten kunnen ontstaan. Waarmee de Belastingdienst impliciet zelf suggereert dat de vermogensaanwasbelasting als primaire regeling een onjuiste en onrechtvaardige keuze is. Het is niet nodig om te kiezen uit één of meer kwaden (nieuwe regelingen), wanneer ook gekozen worden tot herziening van het uitgavenpatroon van de overheid.

2e. Alle deelvragen in vraag 2 lijken leidend te zijn om de burger te bewegen tot een keuze die niet gemaakt hoeft te worden. Er is geen sprake van een uitzondering want dit is handhaving van het reeds bestaande beleid o.b.v. 2001 vóór de komst van de tussenregeling (2023-2026).

2f. Wederom een leidende vraag met een keuze die niet gemaakt hoeft te worden. Het is geen uitzondering, maar handhaving van bestaande huidige regelingen.

2g. De huidige regelingen voorzien reeds in forfaits. De forfaits van vóór de tussenregeling inclusief de saldering voorzagen in acceptabele box 3 belastingdruk (regeling 2001). De forfaits en scheefgroei van saldering in de tussenregeling (2023-2026) voorzagen in onacceptabele, maar wel verklaarbare belastingdruk en zijn stimulerend om het geld aan het werk te zetten binnen de vermogenscategorieën. Het werken met een forfait in de oude regeling voorzag daarnaast ook in meerdere acceptabele correcties, waaronder de leegwaarderatio van verhuurd vastgoed. De nieuwe forfaitaire regelingen zijn onduidelijk over de gehanteerde correcties. Worden grondslagen van berekeningen voor vastgoed nou wel of niet o.b.v. marktwaarde in verhuurde staat berekend. Worden de onrechtvaardige regelingen die nu uitgerold worden (o.a. in praktijk volledig wegvallen van leegwaarderatio's op WOZ) gehandhaafd of niet? Daarnaast is in de consultatie stukken veelvuldig gebruikt gemaakt van PM en PM%'s (pro memorie). Dat is niet acceptabel. Men kan pas een mening vormen als duidelijk is wat de PM's inhouden. Vooraf en niet achteraf.

2h. Het maken van onderscheid vind ik niet nuttig. Dit brengt voor beide vormen onnodige administratieve lasten met zich en zal in geval van verduurzaamingsverbeteringen eerder leiden tot het uitstellen van verduurzaming of transformatie om de doodsimpele reden dat de belastingdruk te hoog wordt om nog te kunnen innoveren in het belang van huurders. Want, in de vraag is de impliciete aanname dat een verhuurder dan per definitie meer dan 1 tweede woning in box 3 heeft. In combinatie met alle andere verhuur-reguleringen en -beperkingen op rijks- en gemeentelijk niveau, is het nog maar beperkt tot vrijwel niet meer mogelijk om samen met huurders te komen tot lange termijn oplossingen die eenieder gezamenlijk kan én wil betalen. Wanneer zaken op korte termijn niet haalbaar gaan worden, dan wordt uitstel van lange termijn vanzelf afstel. Zeker wanneer het over het activeren van verbeteringen gaat. Of dat voordeel door de verhuurder genoten mag worden, is niet uitgewerkt in de regeling en verre van duidelijk of transparant.

Daarnaast is het niet kunnen switchen in de hoofdkeuze een dodelijke insteek van de regeling voor investeerders. En het lijkt mij voor de belastingdienst een groot risico op extra controlewerkzaamheden die alleen maar kan leiden tot meer schandalen. Het complexer maken van processen leidt niet noodzakelijker tot betere processen of betere inning. Eerder tot slechtere kwaliteit van de uitvoering van processen. Want uiteindelijk moeten dezelfde mensen bij de Belastingdienst meer werk gaan verrichten om ongeveer een gelijk bedrag aan belasting (op lange termijn) binnen te halen. Dat blijkt uit de businesscase die de Belastingdienst zelf in de consultatie uiteenzet. Er komt niet meer budgetruimte in totaal, het wordt alleen sneller geïnd. Dat houdt dus impliciet in dat er geen rechtvaardiging is voor formatie uitbreiding bij de Belastingdienst. Het uitbreiden van het aantal medewerkers bij de Belastingdienst zou dan namelijk haaks staan op de doelstelling en uitgangspunten van de regeling. Vanuit zowel een burger als ambtelijk operationeel perspectief is het maken van onderscheid daarom onwenselijk, ineffectief en inefficiënt voor zowel burger als overheid.

Vraag 3 van 7

Gedragseffecten

- a. Welke gedragseffecten verwacht u als gevolg van de hybride aard van het stelsel, met name met betrekking tot de uitzondering van vermogensaanwas op vastgoed, aandelen van familiebedrijven en startups? In welke mate verwacht u dat deze effecten zullen optreden?
- b. In welke mate denkt u dat het stelsel mogelijkheden biedt voor belastingarbitrage, zowel binnen het hybride stelsel als in relatie tot box 2? Hoe verschilt dit volgens u van het huidige (overbruggings)stelsel?

3a.

Eigenlijk laat de belastingdienst met deze vraag al zien dat ze feitelijk niet achter de regeling staan en ervan uitgaan dat er negatieve gedragseffecten zullen optreden. Negatief in de zin dat zij minder belastingopbrengsten binnen kunnen halen. De verwachte gedragseffecten in de consultatie in de diverse begeleidende documenten lijken mij correct. Alleen worden deze naar mijn mening weergegeven als positief effect, terwijl ze feitelijk negatief in aard zijn. Spaarders zullen meer sparen, en hun geld niet aan het werk zetten. Beleggers zullen afwegingen maken die meer overeenkomen met angelsaksische methodes in de IB aangifte, wat er toe leidt dat er meer gestuurd wordt op liquide mixen en/of minder investeringen in laag renderende beleggingen (wat leidt tot minder stimulans in de AEX die historischer lager is dan andere grotere beurzen) en verliessturing, vastgoed beleggers met 1 woning zullen nauwelijks iets merken, maar ook minder geneigd zijn om verder te investeren en/of te verduurzamen en/of te verkopen en blijven mogelijk langer hun woningen aanhouden om belastingdruk te vermijden en gebruik te maken van andere fiscale opties. Het kan leiden tot rare, vergezochte en onnodige fiscale constructies in de toekomst die leiden tot nog meer controlewerk voor de Belastingdienst (en daarmee belasting voor de burgers). Beleggers met meer dan 2 woningen zullen creatiever worden zowel operationeel als investeringsgewijs. De grote beperking is het niet vooraf al kunnen overstappen naar een box 2 mogelijkheid zonder overdrachtsbelasting, waardoor ze zonder extra belasting betalen al kunnen gaan voor de meer ondernemende kant van vastgoed. Wat ze dan overwegend toch al zijn. Het opheffen van de mogelijkheid om zonder OVB naar box 2 te gaan in 2010 is nu een zeer beperkende drempel. Het opheffen van die drempel zou voor de belastingdienst behulpzaam zijn om heel veel te voorziene administratieve lasten te voorkomen (waar in de memorie van toelichting ook op gewezen wordt overigens). Voor investeerders in familiebedrijven en innovatieve startups zal het nog belangrijker worden om het screeningsproces te verscherpen wat mogelijk het geld dat voor deze initiatieven beschikbaar komt verminderd. Waardoor weer meer uitgeweken moet worden naar traditionele of buitenlandse partijen. Dit smooit naar verwachting op lange termijn Nederlandse innovatie in de kiem. Het is dan aantrekkelijker om in andere landen een startup te beginnen en uit te rollen. Of grote vermogens in te brengen in zakelijke omgevingen. Wat mogelijk ook de bedoeling is van de regeling.

Wat het meest helpt is om belemmerende drempels om van box 3 naar box 2 te bewegen voor de grotere vermogens (de 8,4%) weg te halen en ze de mogelijkheid te geven om zonder 'boetes' zoals herhaalde overdrachtsbelasting of BOR's of andere regelingen tegen te

houden om een dergelijke beweging te maken. Dan blijft het geld binnen Nederland en dat komt de Nederlandse maatschappij op de lange termijn ten goede.

Wat de belastingdienst zich ook moet afvragen en wat in de consultatie niet is uitgeschreven of niet geanalyseerd lijkt te zijn: Is het gedrag van de regeling IB2001 nou echt onwenselijk geweest? Het leidt niet tot snellere belastingopbrengst, maar wel tot gelijke belastingopbrengst en alle burgers hebben gelijke kansen om te investeren in de Nederlandse maatschappij.

Waar het mijns ziens op mis is gegaan in de 2001 regeling, is het toestaan van de drempelloze toetreding van grote buitenlandse investeerders in Nederlands vastgoed. De rijksoverheid zou bovenstaande regelingen vooral op niet-ingezetenen moeten loslaten en de Nederlands ingezetenen juist moeten stimuleren om zoveel mogelijk geld terug de maatschappij in te laten vloeien. Want het is niet zo dat de Rijksoverheid persé het geld van de Nederlandse burger beter kan investeren. Zeker niet van de vermogende burgers. Die hebben immers reeds aangetoond dat ze beter zijn in allocatie van geld dan de gemiddelde Nederlander (zie figuren in memorie van toelichting hoofdstuk 2).

Regelingen m.b.t. het innen van belasting zouden daarom vooral gericht moeten zijn om mensen die hun geld niet op een goede manier aan het werk zetten te stimuleren om dat wel te doen. Teneinde gedragsverandering bij de juiste inkomensgroepen neer te leggen. Dus niet de vermogenden bestraffen op goed werk, maar juist de niet-vermogenden stimuleren om ook vermogend te worden. Zo wordt de 'taart' voor iedereen groter. En kan de Belastingdienst meer geld innen zonder tarieven of schijven of regelingen aan te passen. Want 30% van 100.000 mensen die €1.000 verdienen is immers meer dan 30% van slechts 1.000 mensen die €1.000 verdienen. De vraag die de Belastingdienst en de Rijksoverheid zich zou moeten stellen is vooral: hoe kunnen we stimuleren dat het aantal vermogenden met een factor 10 in Nederland toeneemt? (En dus niet hoe kunnen we de minder dan 10% vermogenden die 10x meer hebben dan de rest nog meer geld afpakken...)

Het doel van de Belastingdienst zou dan ook te allen tijde moeten zijn: Het vergroten van het volume vermogende mensen door het stimuleren van de niet-vermogenden om in actie te komen middels gerichte belastingen ter stimulatie van inactief investeringsgedrag. Beginnend met vergroten van de kennis van de massa "hoe geld echt werkt".

Het optreden van gedragseffecten schat ik in op 100%. Want niets doen is ook een gedragseffect.

- Spaarders; niets doen 100% (ze hebben geen belang om in actie te komen - kapitaalvernietiging)
- Beurs Beleggers: liquide mix verhogen, verliesdrempel manipulatie 100% (de enige die hiervan profiteert is de bank/broker)
- Vastgoedbeleggers 1 woning: niets doen 100% (keren terug naar 2001 regeling, maar dan ook geen innovatie en vooral uitstel van rationele verkoop- en/of verhuurbeslissingen ivm angst voor verkoopwinstafrekening boven op OVB - benadeelden: woningzoekenden).
- Vastgoedbeleggers 2 of meer woningen: gaan bewegen 100% (gaan creatief worden met aftrekbare kosten, uitbesteedde kosten, grondslagen berekeningen en inzet van fiscaal adviseurs. Waar nodig naar box 2 bewegen via omwegen om zoveel mogelijk OVB te

vermijden. Met groter risico op taxatie-onduidelijkheden, off-shore activiteiten, rechtszaken en/of onwenselijke fiscale constructies die niet ten dienste staan van operationele verhuur voor huurders of verduurzamingswensen in relatie tot andere regelingen rondom goed verhuurderschap en energieregelingen. De kosten zullen ergens van betaald moeten worden, dus zullen er wegen worden gezocht om te besparen en/of huur te verhogen. Wat nadelig is voor de koopkracht van huurders, wat weer nadelig is voor de Nederlandse maatschappij als geheel).

- Beleggers in familiebedrijven/startups/innovatie: gaan bewegen 100% (gaan geld niet meer beleggen in risicovolle NL startups en zullen kiezen voor een slimmere mix in box 3, overhevelen naar box 2 of offshore gaan met investeringen incl. de startups met verlies van innovatiekracht in Nederland).

3b.

Alle stelsels bieden altijd mogelijkheden tot belastingarbitrage. Dat is het hele bestaansrecht van fiscaal adviseurs. Waarbij dat bestaansrecht overigens verder vergroot wordt als deze regeling als hybride wordt doorgevoerd. De verschillen met de huidige tussenregelingen worden groter, omdat nu iedereen even niets doet en er feitelijk gekozen wordt tussen de laagste van de uitkomsten uit de twee stelsels (2001 of 2023-2026). Wat overwegend best goed werkt. Dus waarom dat keuzestelsel niet behouden? De laagste van alle uitkomsten is een stimulant in plaats van een strafmaatregel. En het is nu toch al ingericht en gaat niet gepaard met allerlei onnodige administratieve lastenverzwaringen voor Belastingdienst, Banken en Beleggers. De enige die daarvan profiteren zijn fiscaal adviseurs en accountants. Zonde om het geld daarnaartoe te laten gaan in plaats van naar innovatieve bedrijven en het comfort of vergroting van de woningbehoefte van Nederlandse huurders.

Vraag 4 van 7

Valutaresultaten behaald met banktegoeden

Voorgesteld wordt om alle voordelen die worden behaald met bezittingen en schulden in de heffing te betrekken. Bij banktegoeden in euro's bestaat het voordeel doorgaans alleen uit de ontvangen rente. Bij banktegoeden die worden aangehouden in vreemde valuta zal daarnaast sprake zijn van waardemutaties als gevolg van wisselende valutakoersen. Een valutaresultaat kan positief of negatief zijn. Voor de berekening van de valutaresultaten dienen alle stortingen en onttrekkingen van de bankrekening afzonderlijk te worden omgerekend in euro's tegen de valutakoers ten tijde van de betreffende storting of de onttrekking. Een dergelijke exercitie is complex, met name indien sprake is van veel transacties. Nederlandse financiële instellingen geven aan dat zij - naast de stand op 1 januari, 31 december en het bedrag aan rente - alleen het totaalbedrag van stortingen en onttrekkingen in een bepaald jaar kunnen renseigneren. Vanuit praktisch oogpunt is in het conceptwetsvoorstel voorgesteld om valutaresultaten van banktegoeden die worden aangehouden in vreemde valuta buiten beschouwing te laten en enkel de ontvangen rente te belasten. De in vreemde valuta ontvangen rente kan bijvoorbeeld tegen een gemiddelde jaarkoers of koers per einde jaar

worden omgerekend in euro's.

Wij vragen uw input ten aanzien van het dilemma tussen de zuivere benadering waarbij (positieve en negatieve) waardeontwikkelingen van banktegoeden wel in de heffing worden betrokken en de voorgestelde praktische benadering waarbij alleen de ontvangen rente is belast. Als u vindt dat waardeontwikkelingen in de heffing betrokken moeten worden, zou dat volgens u op basis van een vermogensaanwas- of vermogenswinstbelasting moeten?

Laten we vooropstellen dat ik qua vermogensheffing voorstander ben van de huidige forfaitaire IB2001 regeling inclusief vrijstellingen. En de huidige redentatie van de Belastingdienst om het bestaande stelsel te wijzigen naar een nieuw stelsel louter en alleen om sneller belasting te innen onwenselijk vindt. Dat gezegd hebbende ben ik natuurlijk wel realistisch over de status van de belastingdienst als louter een uitvoerende organisatie.

De redenering om banktegoeden buiten beschouwing te laten en alleen de rente in de heffing te betrekken is volgens mij de vermogenswinstbelasting methodiek. Waarmee de Belastingdienst door de vraagstelling meteen laat zien zelf van de primaire regeling af te stappen meteen vanaf vermogensbestanddeel één. En dus impliciet zegt dat de nieuwe regeling niet uitvoerbaar is, zonder een veelvoud van uitzonderingen op de hoofdregel.

Mijn mening is dat het belasten van de rentewinst in beginsel een goed uitgangspunt is. Maar let op, ik heb het over rente 'winst'. Voor alle investeringen geldt dat inflatie een grote devaluerende werking heeft op geld. En daarnaast kunnen valuta veranderingen de rente 'winst' ook aardig doen verdampen of verhogen. Overwegend zal in een dergelijke constructie om rentewinst te meten het rendementeffect op spaargeld vrijwel altijd negatief zijn. In ieder geval over de afgelopen 30 à 40 jaar blijkt dat de inflatie (hoe laag ook) gemiddeld over een heel jaar altijd hoger was dan de spaarrente. Dus ik begrijp dat de Belastingdienst liever naar een pragmatische aanpak gaat zonder correcties op inflatie en valutaschommelingen, want dan zou de Belastingdienst opeens geld moeten gaan uitkeren aan spaarders in plaats van innen en dan zouden spaarders nog meer gestimuleerd worden om niets met hun geld te doen.

Verder is het ook merkenwaardig om alleen naar ontvangen rente te kijken, want zegt de Belastingdienst dan impliciet ook dat het ok is om grote hoeveelheden geld in het buitenland te stallen? Want, laten we eerlijk zijn, de rendementen kunnen op papier near-zero zijn. Niemand weet dan nog waar het geld uithangt en hoe vermogend spaarders echt zijn. Dan ben je weer terug bij de situatie van vóór 2001. Het beschermen van spaarders en het heffen op rente als een soort van 'we doen ook iets met hen' is daarmee een onrechtvaardige actie. Op dit punt zou de Belastingdienst gewoon moeten durven stellen: "Fijn dat je spaargeld hebt. Goed bezig. Doe er wat nuttigs mee. Consumeer het, investeer het of los schulden af, maar wij blijven eraf."

De huidige regelingen waarbij het spaargeld tot een X bedrag gevrijwaard is voor heffing is prima in orde. Een heffing op de rente-inkomsten zonder inflatiecorrectie is onrechtvaardig.

Vraag 5 van 7

Aftrekbaarheid van rente van consumptieve schulden

In het huidige box 3-stelsel verlagen schulden de rendementsgrondslag op basis waarvan het forfaitaire inkomen wordt berekend. In box 3 vallen alle schulden van burgers die niet in box 1 (bijvoorbeeld voor de eigenwoning) of in box 2 (financiering van een aanmerkelijk belang) in de heffing worden betrokken. Niet vereist is dat sprake is van een causaal verband tussen de schuld en de bezitting in box 3. Schulden voor consumptiedoeleinden, zoals een auto of een vakantie, verlagen zodoende de rendementsgrondslag ondanks dat de auto doorgaans niet als bezitting is belast in box 3. In het huidige box 3-stelsel leidt een negatieve rendementsgrondslag (schulden zijn groter dan de bezittingen) niet tot een negatief inkomen. In het nieuwe box 3-stelsel is de rente van schulden aftrekbaar van het inkomen uit bezittingen en schulden. Ook hierbij is niet vereist dat de schulden waarvan de rente aftrekbaar is, moet zijn aangewend voor de aanschaf van een bezitting die in box 3 is belast. De rente van een lening voor bijvoorbeeld een vakantie is zodoende aftrekbaar. Nieuw is dat het inkomen uit box 3 wel negatief kan zijn als de (rente)kosten en negatieve waardemutaties groter zijn dan de inkomsten en positieve waardemutaties van bezittingen in een bepaald jaar.

Dit roept de vraag op of de aftrekbaarheid van rente van consumptieve schulden beperkt moet worden in het nieuwe stelsel. Wat vindt u hiervan?

Laten we vooraleerst voorop stellen dat de intro totaal onrealistisch is wanneer je kijkt naar de box 3 vermogens van degenen die 100% van de box 3 belasting opbrengen zoals gesteld in de analyse van de belastingdienst in de memorie van toelichting in H1 tm H3. In het consultatiedocument 'memorie van toelichting' hoofdstuk 2 zijn grafieken en teksten opgenomen die in alle toonaarden het beschreven scenario weerspreken. Het uitgevraagde scenario is daarmee vrijwel niet bestaand onder degenen die daadwerkelijk box 3 belasting betalen.

De schuldomvang van de daadwerkelijke box 3 belastingbetalers is minder dan €100 miljard op een vermogen van €700 miljard volgens de tekst. Dat is een LTV van ca. 14%. Dat is vrijwel verwaarloosbaar. En dat geeft vooral aan dat de box 3 beleggers die hun geld aan het werk zetten, behoorlijk goed weten wat ze aan het doen zijn. Wanneer je de vastgoedbezittingen nader bekijkt dan wordt het totale vastgoedbezit in het document gesteld op €180 miljard ($100/180 = 55\%$ LTV).

De scenario analyse in deze vraag getuigt een erg hoog wantrouwen jegens de burger óf het onterecht voorspiegelen dat de uitzondering de regel is óf het onterecht voorspiegelen van gebruik van de huidige regeling als ongewenst gebruik. De vraagstelling in deze vraag laat in ieder geval wel zien dat de Belastingdienst erg goed is in het stellen van (mis)leidende vragen o.b.v. informatie die niet aansluit bij de eigen documentatie (in dit geval Hoofdstuk 2

van de Memorie van Toelichting). Er is hier duidelijk sprake van een vraag gericht op het krijgen van een respons waardoor de huidige non-box 3 betalende met hoge schulden óók belasting gaan betalen. Met andere woorden, de vraag speelt handig in op het mogelijk aanwezige (on)rechtvaardigheidsgevoel van degenen die wel box 3 belasting betalen.

In het oude stelsel van IB2001 werden bezittingen en schulden gewoon gesaldeerd wat leidde tot een eenvoudige rendementsgrondslag voor een forfaitaire heffing. Die mogelijkheid bestaat nog steeds in bepaalde fiscale constructies, bijv. een STAK. In de tussenregeling (2023-2026) is er sprake van een scheve verhouding van het berekenen van de rendementsgrondslag tussen bezit en schulden. De huidige regeling maakt een keuze tussen de uitkomst van de laagste van beide stelsels. Wat overwegend dan de uitkomst is bij de zogenaamde spaarvariant (2001). De intro is daarmee naast het onwerkelijke scenario, ook misleidend in die zin dat net gedaan wordt of de tussenregeling de 'huidige regeling' is. Dat is niet helemaal zo.

Daarnaast wanneer je kiest voor een vermogenswinstbelasting regeling dan is het volkomen logisch dat alle rente van alle schulden, investering- en consumptief, betrokken worden in de berekening. Want op dit moment kunnen de schulden ook nergens anders verantwoord worden in de verschillende boxen.

Nogmaals, de vraagstelling is mijns inziens zo opgebouwd om een respons te ontlokken die inspeelt op het gevoel van oneerlijkheid dat sommige mensen meer schulden maken dan vermogen opbouwen en daarom (onterecht?) geen belasting betalen. Maar de vraag achter de vraag is dan eigenlijk, of ik het eerlijk vind dat deze mensen geen Box 3 belasting betalen. Laten we voorop stellen: op de een of andere manier zijn ze überhaupt in box 3 terechtgekomen, dus waarom zouden ze hun geld niet mogen besteden zoals ze dat zelf willen? En waarom zouden ze geen slimme schulden aan mogen gaan om andere investeerders en ondernemers de mogelijkheid geven om te groeien? Ook een consumptiebesteding is in wezen een investering in de groei van een ander (bedrijf).

De aftrekbaarheid van rente over consumptieve schulden moet dus niet beperkt worden in het nieuwe stelsel. Het gezonde verstand zegt dat het nieuwe stelsel er überhaupt niet moet komen.

Onroerende zaken

- a. Om onder het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen te vallen, moet sprake zijn van hoofdzakelijk eigen gebruik van de (vakantie)woning. Dit is 70%. Onder het voorstel wordt dit bepaald door weken en dagen te tellen. Een andere mogelijkheid zou zijn om bijvoorbeeld uit te gaan van een maximale huuropbrengst in verhouding tot de WOZ-waarde om zeker te stellen dat de woning vooral voor eigen gebruik is. Wij vernemen graag van u, hoe u denkt dat het zeker stellen dat er sprake is van hoofdzakelijk gebruik bij de eerste woning sparen en beleggen het beste te bepalen is.
- b. In het voorgestelde ontwerp kan voor wat betreft onroerende zaken één woning (per huishouden) onder het forfait eerste woning sparen en beleggen vallen. Wanneer deze niet meer voldoet aan het criterium 'hoofdzakelijk voor eigen gebruik', maar bijvoorbeeld het gehele jaar wordt

verhuurd, wordt de woning verplaatst naar een vermogenswinstregime voor onroerende zaken. Om arbitrage te voorkomen en het voor de belastingplichtige en Belastingdienst eenvoudig te houden, wordt voorgesteld dat de woning daarna niet meer terug kan naar het regime van het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen. Ook niet wanneer deze daarna weer voor hoofdzakelijk eigen gebruik wordt gebruikt. Wij vragen uw input ten aanzien van dit voorstel, waar een afweging gemaakt moet worden tussen het voorkomen van arbitrage en uitvoerbaarheid én de feiten en omstandigheden die zich bij belastingplichtigen kunnen voordoen.

6a.

Door het te vragen aan de belastingbetaler, zoals voorgesteld in het consultatie document 'Memorie van Toelichting' en zoals verwoord in 6b. Deze vraag en oplossing worden niet gegeven in het wetsvoorstel. En is daarmee eigenlijk een misleidende vraag. Inkomsten van 60 dagen BnB verhuur zoals toegestaan door veel gemeentes kan cijfermatig al leiden tot zeer hoge rendementen en onjuiste conclusies over het privé gebruik. 60 dagen op 365 dagen is ver onder de toegestane 30% verhuurd aan derden.

6b.

Dit is niet wenselijk. Het kan zijn dat een belegger meerdere woningen heeft met als doel om telkens voor langer dan 12 maanden ergens te wonen ivm werk. Diverse ambtenaren zijn daar een voorbeeld van. In veel gevallen is kopen, verhuren en wisselen van woon-/werkplek goedkoper dan alleen op diverse plekken huren. Eenieder zou ieder jaar dit moeten kunnen blijven aangeven in zijn IB aangifte, zoals nu ook al het geval is. Dit is geen extra administratieve last voor de belastingdienst en/of complexiteit voor de berekening. Stellen dat dat wel zo is, is een aantoonbare onwaarheid. Het risico op arbitrage is daarnaast verwaarloosbaar. Wanneer men zich verplaatst in de verhuurder dan zie je dat dit in de praktijk alleen geldt voor de 'nomaden', maar op het moment dat er sprake is van gezinsvorming het al vrijwel onmogelijk wordt ivm andere fiscale regelingen en toeslagen.

Afbakening startende innovatieve onderneming

Voorgesteld wordt om de waardemutaties van aandelen in startende innovatieve ondernemingen (startups en scale-ups) niet jaarlijks in de heffing te betrekken maar gecumuleerd bij verkoop (vermogenswinstbelasting). Voor de afbakening is het nodig om een definitie op te stellen. Voor zowel burgers die gebruik maken van de regeling als de Belastingdienst in het kader van de controle en handhaving is het van belang dat de voorwaarden voor toepassing van de regeling objectief kunnen worden bepaald. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de leeftijd en omvang van de onderneming, het aantal werknemers, de niet-verhandelbaarheid van de aandelen op een gereguleerde markt, enzovoort. Het hanteren van algemene begrippen of open normen zoals 'innovatief' of 'risicovolle investeringen' kan leiden tot onzekerheid over het kunnen toepassen van de regeling en tot discussies tussen burgers en de inspecteur over de interpretatie van deze begrippen.

Wij vernemen graag van u welke objectief bepaaldelementen u geschikt en wenselijk acht om de aandelen in startende innovatieve ondernemingen af te bakenen.

Hier sluit ik aan op de reeds bestaande en bewezen methodieken van het waarden van aandelen, zoals door diverse universiteiten wereldwijd gedoceerd worden. Dit is juist het werkveld tussen belastinginspecteur en bedrijntaxateurs. Laten we het wiel niet opnieuw uitvinden waar het niet nodig is.